

Lento espressivo.

v sedmero harmonizacijah. — Zelo dobro se je posrečil dr. G. Kreku samospev s klavirjem: »Ali veš?« (»Weißt du noch?«) To je zares krasna glasba; samospev prijazno melodiozen, spremljanje vseskozi okusno.

Po mojem mnenju se bo ta samospev zelo pel in to tudi zasluži. — A. Gröbmingov mešani zbor »Belokranjska« je v glasbenem oziru dokaj zanimiv, sicer pa zopet erotičen. — Mih. Rožančev mešani zbor »Ah, ni li zemljica krasna« je čedna skladbica v preprostem slogu. — »Pojdam v rute« pa je koroška narodna, ki jo je Zdravko Švikaršič postavil za peteroglasni moški zbor. — Prva številka »Novih Akordov« ima tudi jako zanimivo književno priložo.

St. Premrl.

UMETNOST.

Jubilej v gledališču. Ignacij Borštnik je obhajal meseca marca na našem odru svoj jubilej. Ni ga zaslužil. Jubilej je vedno le slavnost, ki jo prireja mladina bivšim ljudem v tolažbo, kadar se starajo. Zato bi bilo treba več jubilejev, toda Borštnik ga ni zaslužil. On je mlajši od nas. On nas vidi, kakršni smo, ko se sami še ne poznamo; živel je ves čas z nami in nas prehitel. — Igral je kralja na Betajnovi, ki je za jubilej zelo prikladen. Ko sem videl Kralja zopet po tolikem času, sem spoznal, kaj smo v teh letih preživeli, koliko se razvili in poglobili. Kje so tisti kantorski oderuhi danes? Bajtar jih je pregnal. Kje so tisti župniki, ki prodajajo duše za farovž in hlev ter delé mandate? Niti v tistih časih, ko si Ivan Cankar ni želel, da bi se z njegovimi igrami obhajali jubileji, jih ni bilo. Kdo bo danes pisal tri dejanja politični stranki v škodo in korist, če ne želi postati jubilar v doglednem času? Tudi poslej jih ne bo nihče. — Bil je pravzaprav jubilej Ivana Cankarja, klofuta za vse mlade ljudi, ki smo vedno natihiem mislili, da živi z nami. Če ni morda le izprevidel, da se mu lavorjev venec s trobojnico slabo poda, ko je tretje dejanje popravljal? — Bil je tudi jubilej svobodomiselnega profesorja, ki se je enkrat izjemoma obhajal molče. Nič se ni vzel na prste, vzdignil prsta in nas ni posvaril: »Gospodje, odgovor boste dajali pred zgodovino!« Nič se ni bal za literaturo in nje procvit, ko se je na odru barantalo o politiki; to pot je pozabil na zgodovino. — Bil je jubilej občinstva, ki še sedaj ni igre razumelo, ko je stara. Župnik je ponujal stradalajoči delavki kozarec vina in se ni smejalo. Pač pa je v parterju iz druge vrste v četrto letelo vprašanje:

»Ali si kaj pridna?«

»Sem pridna,« iz četrte v drugo.

»Saj nisi pridna,« iz druge v četrto.

»O sem pridna!«

Za menoj so se menili, ko je nastopil Maks:

»Čevlje bi si bil lahko osnažil!«

»Ne, Cankar je pisal, da morajo biti umazani.«

»Pa vendar.«

Najboljše v našem gledališču je tisto, na kar najbolj zabavljamo: prazne lože in natlačeno dijaško stojišče. V tisti praznoti in tisti soparni natlačенosti je prihodnost brez jubilejev.

Izidor Cankar.

A. Cerar-Danilo je obhajal meseca marca z igro »Ljubezen treh kraljev« petintridesetletnico delovanja na ljubljanskem odru. Jubilar ni le znan kot igravec, ampak tudi kot dramatičen pisatelj.

Naše slike. O kronanju prvega Romanova Mihajla Fedoroviča ruskim carjem smo pisali v zadnji številki »Dom in Sveta«. Ruski slikar G. J. Urusov je ovekovečil ta svečani trenutek (str. 165). — Veličastni so prizori, ki nam jih ob čistem obzorju nudi narava v planinah. Slikovitejši pa so ti prizori, kadar začno vetrovi z meglo svoj mrzli ples. Tak trenutek nam kaže slika Na Triglavu ob nevihti (str. 168), ko se podé megle ob slemenih Rjavine proti Cmiru, medtem ko jih prodira sonce ter čarobno obsipa s svojimi žarki kristalna snežišča. — Svetovno čudo Postojnske jame nas je lani zopet presenetilo. Posrečilo se je prodreti v nov, doslej nepristopen del te veličastne jame. Odprla se je »nova jama« s krasnimi kapniki, ki vplivajo tem čarobneje, ker ta del jame ni trpel še nič ne od človeške roke, ne od saj bakelj in luči, s katerimi so prej hodili v jamo. Ta del Postojnske jame bo zelo povzdignil njeno znamenitost zlasti zato, ker nam kaže, da hrani kraški svet še zakrita čuda. — Letos se obhaja stoletnica velike bitke pri Lipskem, v kateri so združeni vladarji avstrijski, ruski in pruski končno premagali Napoleona I. in strli francosko moč nad Evropo. Združeni armadi je poveljeval knez Schwarzenberg, ki so mu postavili na Dunaju krasen spomenik. Sedaj se pa dviga na bojišču pri Lipskem monumentalna zgradba, ki bo hranila spomin na to veliko in krvavo bitko, od katere se začneja nova državna zgodovina Evrope. — Balkanska vojska se nagiba h koncu. Turčija bo razdeljena v kose, le malo je ostane pri Carigradu pod sultanom. Slednjič je padel po junaškem boju tudi Skader. Vsi diplomatski sklepi evropskih velevlasti, ki so celo z blokado vojnega brodovja hotele prisiliti Črnogoro, da se Skadru odpove, so bili zaman. Črnogorske zastave vihrajo s skadrskih utrdob v nemalo zadrego evropski diplomaciji. Odprtih je sedaj več raznih vprašanj, kako razdeliti plen med zmagovalce. Čigav bo Solun? Naša slika (str. 199) nam kaže grškega kralja Jurija v Solunu, preden ga je zadela morilčeva krogla.

